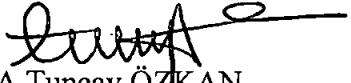

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnşaat İşlerinde Uzmanlık, Denetim, Sigorta ve Tazminat Sistemine Dair Kanun Teklifi
gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

A. Tuncay ÖZKAN

İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Anayasa , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Tarih: 5-10-2026	Esas No: 2/3924

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
0 2 Ekim 2026
Numara:

T B M M GENEL BAŞKANLIK
0 2 Ekim 2026
No: 1952436

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de inşaat sektörü, ekonomik büyüklüğüne rağmen tüketiciyi koruyucu ve insan hayatını güvence altına alan kurumsal ve hukuki yapılar açısından ciddi eksiklikler barındırmaktadır. Konut ve işyeri inşaatlarında gecikmeler, ayıplı işler, malzeme kalitesizliği ve en önemlisi uzmanlık yetersizliğinden kaynaklanan ölümcül kazalar, kamuoyunun vicdanında derin yaralar açmakta; aynı zamanda ekonomik ve sosyal güveni zedelemektedir.

Avrupa Birliği’nde (örneğin Fransa’da “Garantie Décennale”), İngiltere’de (CSCS sistemi) ve ABD’de (National Electrical Code), inşaat işlerinin her aşaması; belgeli uzmanlar, zorunlu sigorta sistemleri ve ağır cezai sorumluluklarla yürütülmektedir. Türkiye’de ise 6502 sayılı TKHK, 6331 sayılı İSGK ve Türk Borçlar Kanunu gibi genel düzenlemeler dışında özel ve etkili bir yapı bulunmamaktadır.

Bu kanun teklifi ile;

- İnşaat işlerinde yalnızca belgeli uzmanların görev alması,
- Belgesiz kişilerin çalıştırılmasının engellenmesi,
- Tüm süreçlerde zorunlu sigorta ve teminat sistemi oluşturulması,
- Gecikmeler ve hatalı işler için cezai şart ve tazminat mekanizmasının kurulması,
- Bağımsız bir inşaat denetim kurulu vasıtasıyla etkin kamu denetiminin sağlanması, amaçlanmaktadır.

Bu düzenlemeler, hem vatandaşın can ve mal güvenliğini sağlayacak hem de sektörel kaliteyi yükselterek kamu kaynaklarının etkin kullanımını güvence altına alacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile, Kanunun genel çerçevesi çizilmektedir. İnsan hayatının korunması, yapı güvenliğinin sağlanması, teknik standartlara uygunluk ve tüketici haklarının teminat altına alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Bu madde ile yalnızca mühendislik formasyonu olan kişiler ile T.C. Milli Eğitim Bakanlığı onaylı teknik eğitimlerden geçmiş uzmanların ilgili alanlarda çalışmasına izin verilerek, iş kazalarının ve hatalı yapım uygulamalarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 3- Bu madde ile, projelerde görev alacak teknik uzman kadronun ruhsat başvuru aşamasında bildirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Böylece projelerin sorumluluk zinciri baştan belirlenmekte, inşaat sürecinde yetkisiz kişilerin müdahalesi önlenmektedir. Ayrıca bağımsız bir İnşaat Denetim Kurulu kurulması öngörülerek, ruhsatlandırmadan uygulamaya kadar tüm süreçlerin objektif ve teknik temelde denetlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- Bu madde ile, inşaat projelerinde insan hayatı, mal güvenliği ve üçüncü taraf zararlarını koruma amacıyla üç tür zorunlu sigorta tanımlanmıştır. Bu sigortalarla hem müteahhidin hem tüketicinin hem de çevre sakinlerinin zararlarının teminat altına alınması hedeflenmiştir.

MADDE 5- Bu madde ile, yüklenicilerin zamanında teslim ve yetkin personel istihdamı konusunda sorumluluğu netleştirilmiş; aykırılık durumunda uygulanacak maddi tazminatlar düzenlenmiştir. Can kaybı ve yaralanma gibi durumlarda müteselsil sorumluluk tesis edilerek, mağdurların korunması güçlendirilmiştir.

MADDE 6- Bu madde ile uygulama sorumluluğu T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na verilmiş; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, belediyeler ve SGK gibi önemli paydaşların da sürece dâhil edilmesi öngörülmüştür.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

İNŞAAT İŞLERİNDE UZMANLIK, DENETİM, SİGORTA VE TAZMİNAT SİSTEMİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; inşaat, onarım, tadilat işlerinde insan hayatını ve tüketici haklarını koruyacak şekilde uzmanlık esasına dayalı personel zorunluluğu getirilmesi, zorunlu sigorta ve teminat sisteminin kurulması, gecikme ve kusurlu işler için tazminat rejiminin oluşturulması ve bağımsız bir denetim yapısının tesis edilmesidir.

Uzmanlık belgesi ve yetkilendirme

MADDE 2- (1) Elektrik tesisatı, doğalgaz, betonarme, statik yapı işleri yalnızca;

a) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine (TMMOB) bağlı ilgili meslek odasına kayıtlı mühendisler,

b) T.C. Millî Eğitim Bakanlığı onaylı teknik eğitim programlarını tamamlamış ve sertifika sahibi teknikerler, tarafından yürütülür.

(2) Sertifikasız veya meslek odasına kayıtsız kişilerin inşaat alanında bu işlerde görevlendirilmesi alt yüklenici olmaları yasaktır.

(3) Aykırılık halinde, yükleniciye proje bedelinin %10'u oranında idari para cezası uygulanır ve ruhsat iptali yoluna gidilir.

Denetim yapısı ve uzman kadro şartı

MADDE 3- (1) Her projede, başvuru aşamasında teknik uzman kadro listesi yer alır.

(2) İdari ve mali özerkliği haiz, tüzel kişiliğe sahip, merkezi Ankara'da olan Bağımsız Yapı Güvenliği ve Denetimi Kurumu kurulur.

(3) Kurum, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen 15 üyeden oluşan bir kurul ile temsil edilir.

(4) Kurul;

a) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından önerilen 10 kişi arasından seçilen 5,

b) Belediyeler Birliği tarafından önerilen 6 kişi arasından seçilen 3,

c) Yüksek Öğretim Kurulu tarafından önerilen 4 kişi arasından seçilen 2,

ç) T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından önerilen 6 kişi arasından seçilen 3,

d) T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından önerilen 4 kişi arasından seçilen 2, üyeden müteşekkildir.

(5) Kurul üyelerinin görev süresi 4 yıldır.

(6) Kurum, inşaat işlerine yönelik denetim standartları, Yüksek Riskli Yapı kaydı, denetçi akreditasyonu, saha denetimi, idari yaptırımlar ve kamu raporlamalarına ilişkin usul ve esasları belirlemekle görevlidir.

Zorunlu sigorta yükümlülüğü

MADDE 4- (1) İnşaatın tüm risklerini kapsayan sigorta (All Risk Sigortası) ve Bina Tamamlama Sigortası ruhsat öncesi sunulmak zorundadır.

(2) Sigorta poliçeleri kamu dijital sistemine (Yapı Bilgi Sistemi) yüklenir. Sigortasız iş başlatılamaz.

Tazminat ve cezai sorumluluk

MADDE 5- (1) Sözleşmede belirtilen teslim tarihine uymayan yüklenici, her gecikme ayı için bedelin %0.5'i oranında gecikme tazminatı öder.

(2) Uzmanlık dışı kişi çalıştırılması nedeniyle meydana gelen ölüm, yaralanma veya zararda; yüklenici ve teknik sorumlu müteselsilen sorumludur.

(3) İkinci fıkrada sayılan durumlarda mağdura veya yakınına mahkeme dışı uzlaşma durumlarında sözleşme bedelinin %25'i oranında tazminat ödenir.

Uygulama ve denetim

MADDE 6- (1) Bu kanun hükümleri; T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, belediyeler ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile eş güdüm içinde yürütülür.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanlığı yürütür.

